

Jak hodnotit, validovat a uznávat výsledky učení

Tato příručka vznikla v souvislosti s plněním aktivit zaměřených na podporu nástroje ECVET v období od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016.

Příručka byla vypracována členy národního týmu ECVET expertů, kteří působí při Domu zahraniční spolupráce.

Za národní tým expertů ECVET
Mgr. Helena Slívková
vedoucí Odboru odborného vzdělávání
Dům zahraniční spolupráce

obsah

1.	Úvod	4
2.	Hodnocení výsledků učení	5
3.	Validace výsledků učení	15
4.	Uznávání výsledků učení	16

1

Úvod

Cílem této příručky je usnadnit realizátorům projektů mobility, kteří ve svých projektech vytvářejí a používají jednotky výsledků učení, proceduru hodnocení, validace a uznávání výsledků učení, jež si účastníci projektů v průběhu odborné stáže v jiné organizaci osvojili. Příručka zároveň může přispět ke sjednocení postupů používaných při hodnocení, validaci a uznávání výsledků učení.

Postupy, jež příručka obsahuje, jsou postupy doporučované. Zatímco dosavadní materiály věnované jednotkám výsledků učení se zabývaly především tvorbou těchto jednotek jako stěžejního dokumentu při aplikaci zásad Evropského systému přenosu kreditů v odborném vzdělávání (ECVET)¹ a souvisely tak s obdobím **přípravy projektu mobility**, tato příručka se zabývá i obdobím, kdy již **bylo učení v rámci projektu ukončeno** a výsledky tohoto učení mají být ohodnoceny, validovány a uznány.

Obsah příručky je uspořádán do tří částí, které se nejprve zabývají hodnocením výsledků učení, poté validací těchto výsledků a následně jejich uznáváním. Toto řazení odpovídá jednak věcné návaznosti těchto procedur a také jejich časové posloupnosti.

¹ Kašparová, Jana (editor): Jednotky výsledků učení a vzdělávací moduly na podporu mobility v rámci ECVET. Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, Praha 2012. ISBN 978-80-87652-55-8.

ECVET, Evropský systém pro zvýšení kvality mobility v odborném vzdělávání, Otázky a odpovědi. Dům zahraničních služeb, Praha 2013. ISBN 978-80-87335-52-9.

Čičváková, Michala, Crouchley, Lenka: Jak vytvořit jednotku výsledků učení. Praktický průvodce pro realizátory projektů v rámci programu Erasmus+. Dům zahraniční spolupráce, Praha 2014.

2

Hodnocení výsledků učení

V terminologii odborného vzdělávání se hodnocením výsledků učení rozumí proces posouzení znalostí, dovedností a/nebo kompetencí jednotlivce podle předem stanovených kritérií.² V anglické terminologii se pro hodnocení používá termín “assessment”. Předpokladem pro to, aby hodnocení výsledků učení mohlo být náležitě provedeno, je tedy jednak **specifikace očekávaných výsledků učení** a jednak **stanovení způsobů jejich ověření a kritérií pro jejich hodnocení**. Obojí má být uvedeno v jednotce výsledků učení, a to:

- a) v oddíle se specifikací očekávaných výsledků učení,
- b) v oddíle se stanovenými způsoby ověření těchto výsledků učení a kritérií hodnocení.

Příklad z jednotky výsledků učení z technického oboru ukončeného závěrečnou zkouškou:

Název jednotky výsledků učení: Opravy příslušenství osobních automobilů

Kvalifikace: 23-103-H Mechanik příslušenství osobních automobilů

Stupeň EQF: 3

Očekávané výsledky učení:

- Zná základní pojmy elektrotechniky
- Vyhledává v katalogu určený náhradní díl
- Zná funkce diagnostického přístroje pro startovací soustavu osobního automobilu
- Pracuje s diagnostickým přístrojem pro startovací soustavu osobního automobilu
- Odstraňuje závady startovací soustavy osobního automobilu
- Zná funkce diagnostického přístroje pro osvětlení osobního automobilu
- Provádí diagnostiku vnějšího osvětlení osobního automobilu
- Seřizuje přední světlomety osobního automobilu pomocí regloskopu

² CEDEFOP: Terminology of European education and training policy: a selection of 130 terms, 2nd edition. Publications Office, Luxembourg 2014. ISBN 978-92-896-1165-7,

V oddíle se specifikací očekávaných výsledků učení mohou být výsledky učení rozčleněny na znalosti, dovednosti a/nebo kompetence, nebo v něm mohou být uvedeny (bez dalšího členění) prostřednictvím odborných činností. Počet položek očekávaných výsledků učení bývá v každých jednotkách nestejný, protože je ovlivněn jak věkem a schopnostmi účastníků mobility, tak i délkou období, v němž si mají očekávané výsledky učení osvojit. Ve větší-

ně projektů mezinárodní mobility v rámci evropského programu Erasmus+ je toto období dlouhé dva nebo tři týdny a počet výsledků učení uváděných v jednotkách se pro tak dlouhé období nejčastěji pohybuje kolem deseti. Tento počet není nutné považovat za striktní, nýbrž za orientační. Níže jsou uvedeny příklady oddílů jednotek výsledků učení se specifikací těchto výsledků učení.

Příklad z jednotky výsledků učení z oboru služeb ukončeného závěrečnou zkouškou:

Název jednotky výsledků učení: Základní činnosti prodavače

Kvalifikace: 66-003-H Prodavač

Stupeň EQF: 3

Očekávané výsledky učení:

- Zná zásady skladování zboží
- Sensoricky posuzuje druh a kvalitu zboží
- Váží a měří zboží
- Balí zboží vhodným obalovým materiálem
- Připravuje zboží k nabídce a prodeji
- Obsluhuje pokladnu
- Vyřizuje úhradu platební kartou zákazníka
- Zná zásady reklamace zboží
- Provádí inventarizaci zásob podle zadaných kritérií a postupů

Podle zásad systému ECVET mají být výsledky učení ohodnoceny **v závěru období mobility** a hodnocení výsledků učení má provést **předem určená osoba z přijímající organizace**. Svěření procesu hodnocení osobě z přijímající organizace vyplývá z jednoho z hlavních zájmů ECVET, jímž je procedura hodnocení a uznávání výsledků učení **zjednodušit**. Zjednodušení spočívá v tom,

že hodnocení výsledků učení se provádí jen v přijímající organizaci, zatímco vysílající organizace účastníky mobility již znovu nehodnotí, nýbrž převezme výsledky hodnocení zahraniční přijímající organizace. Tím je uplatněn princip vzájemné důvěry mezi oběma zúčastněnými organizacemi.

Příklad z jednotky výsledků učení z ekonomického oboru ukončeného maturitní zkouškou:

Název jednotky výsledků učení: Zpracování ekonomických informací

Kvalifikace nebo obor vzdělávání: 63-41-M/02 Obchodní akademie

Stupeň EQF: 4

Očekávané výsledky učení:

- Zná hlavní funkce organizačních útvarů podniku
- Eviduje došlou a odeslanou poštu
- Zpracovává (eviduje, sumarizuje, třídí, kontroluje) informace o platbách
- Zpracovává informace o zásobách
- Zpracovává informace o nákladech
- Zpracovává informace o mzdách
- Zpracovává informace o odbytu
- Pracuje se softwarem pro účetnictví
- Používá tiskárnu a kopírku

Způsoby ověření výsledků učení a kritéria hodnocení jsou specifikovány ve druhém hlavním oddíle jednotky výsledků učení, jak ukazují následující příklady z níže uvedených jednotek.

Výše uvedené příklady ukazují nejčastější způsoby (ústně, prakticky), jakými mají být očekávané výsledky učení ověřeny. Je především potřeba si ujasnit, zda má být hodnotící úkol vysvětlen či popsán (to se týká zpravidla teoretických znalostí), nebo zda má při ověřování dojít k praktickému předvedení nějaké dovednosti. Kritéria pak mají hodnotiteli poskytnout hlediska, podle nichž má posuzovat míru úspěšnosti při osvojování očekávaných výsledků učení.

Úkolem hodnotitele z přijímající organizace je na závěr mobility u každého jejího účastníka posoudit, zda si osvojil výsledky učení stanovené v jednotce, popř. do jaké míry. Hodnotitel by při tom měl postupovat tak, že po posouzení jednotlivých výsledků učení účastníka mobility vyjádří za použití stanovených kritérií hodnocení své hodnotící stanovisko. Se zřetelem k rozmanitosti přijímajících organizací a podmínek, v nichž stážisté pra-

Příklad z jednotky výsledků učení z technického oboru ukončeného závěrečnou zkouškou:

Způsob ověření	Kritéria hodnocení
– Ústní vysvětlení základních pojmů z elektrotechniky	– Věcná správnost podle teorie elektrotechniky
– Vyhledávání náhradních dílů v katalogu – praktické předvedení	– Správnost identifikace určených dílů v katalogu
– Ústní popis diagnostického přístroje pro startovací soustavu automobilu	– Věcná správnost popisu diagnostického přístroje
– Práce s diagnostickým přístrojem pro startovací soustavu osobního automobilu – praktické předvedení	– Zručnost, přesnost a rychlost práce s diagnostickým přístrojem
– Odstranění závady startovací soustavy automobilu – praktické předvedení	– Správnost, kvalita a rychlost odstranění závady
– Ústní popis diagnostického přístroje pro osvětlení automobilu	– Věcná správnost popisu diagnostického přístroje
– Práce s diagnostickým přístrojem pro osvětlení automobilu – praktické předvedení	– Správnost, kvalita a rychlost práce a stanovení parametrů zjištěného osvětlení
– Seřízení světlometů automobilu pomocí regloskopu – praktické předvedení	– Nastavení správných parametrů seřizovaných světlometů

Příklad z jednotky výsledků učení z oboru služeb ukončeného závěrečnou zkouškou:

Způsob ověření	Kritéria hodnocení
– Ústní vysvětlení zásad skladování zboží	– Věcná správnost a úplnost vysvětlení
– Praktické předvedení sensorického posouzení a kvality zboží	– Správnost, výstižnost výsledku sensorického posouzení a kvality zboží
– Praktické předvedení vážení a měření zboží	– Přesnost stanovené váhy a míry zboží
– Praktické předvedení balení zboží	– Správnost volby obalového materiálu, pevnost a úspornost zabalení
– Praktické předvedení přípravy zboží k nabídce a prodeji	– Správnost, úplnost a účinnost přípravy zboží
– Praktické předvedení práce s pokladnou	– Správnost volby funkcí pokladny, rychlost obsluhy
– Praktické předvedení hotovostní i bezhotovostní úhrady zboží	– Správnost postupu provedení úhrady
– Praktické využití aplikace zásad reklamace zboží	– Správnost a úplnost aplikace zásad reklamace zboží
– Praktické předvedení inventarizace zásob zboží	– Správnost, úplnost a rychlost inventarizace zásob

Příklad z jednotky výsledků učení z ekonomického oboru ukončeného maturitní zkouškou:

Způsoby ověření hodnoticích úkolů	Kritéria hodnocení
– Ústní popis hlavních funkcí organizačních útvarů podniku	– Věcná správnost a úplnost vyjmenování hlavních funkcí zadaných útvarů
– Praktické předvedení evidence došlé pošty	– Úplnost vypracovaného záznamu
– Praktické předvedení třídění informací o platbách	– Správnost roztřídění informací
– Praktické předvedení sumarizace hodnotových informací o pohybu zásob	– Správnost vypočítané sumární hodnoty zásob zadaných druhů zboží
– Praktické předvedení třídění nákladů	– Správnost roztřídění nákladových položek
– Praktické předvedení kontroly informací o mzdách	– Správnost, úplnost a rychlost kontroly
– Praktické předvedení uspořádání informací o odbytu	– Přehlednost uspořádaných informací a jejich úplnost
– Praktické předvedení využití softwaru pro účetnictví	– Správnost záznamu zadaných účetních případů
– Praktické předvedení práce s tiskárnou a kopírkou	– Rychlost a správnost obsluhy kopírky

cují, je možné připustit, že se nebudou hodnotit všechny výsledky učení. Pokud nelze hodnotit všechny očekávané výsledky učení (např. kvůli tomu, že zaměření či vybavení přijímající organizace neumožnilo vykonávání některé od-

borné činnosti uvedené v jednotce výsledků učení), měla by se jich vždy hodnotit alespoň převážná většina.

Aby vysílající organizace proceduru hodnocení v přijímající organizaci dobře připravila a hodnotiteli ji usnadnila, doporučuje se, aby vypracovala kromě jednotky

výsledků učení jako její přílohu další dokument, a sice **záznam o hodnocení či hodnoticí formulář**. Do něj pak hodnotitel z přijímající organizace zaznamenává výsledky svého hodnocení.

Příklad záznamu hodnocení z technického oboru ukončeného závěrečnou zkouškou:

Hodnoticí úkol	Splnil	Splnil s výhradami	Nesplnil
Ústně vysvětlí tři základní pojmy elektrotechniky			
Prakticky předvede vyhledání tří určených náhradních dílů v katalogu			
Ústně popíše diagnostický přístroj pro startovací soustavu osobního automobilu			
Prakticky předvede práci s diagnostickým přístrojem pro startovací soustavu osobního automobilu			
Prakticky předvede odstranění závady startovací soustavy osobního automobilu			
Ústně popíše funkce diagnostického přístroje pro osvětlení osobního automobilu			
Prakticky předvede diagnostikování vnějšího osvětlení osobního automobilu			
Prakticky předvede seřízení předních světlometů osobního automobilu pomocí regloskopu			

Ty mohou být sděleny několika způsoby: **výběrem stupně hodnocení z dvoustupňové škály** (například splnil – nesplnil), **z třístupňové škály** (například prospěl – prospěl s výhradami – neprospěl), popř. **přidělením určitého počtu bodů v rámci předem stanovené stupnice nebo procentního poměru**. Naopak se nedoporučuje používat stupnici s klasifikačními známkami, protože klasifikační stupnice se

v různých zemích liší a jejich používání by tak mohlo vést ke zkreslenému hodnocení. V případě vyjadřování pomocí poměru (procent či bodů) je vhodné, aby tvůrce záznamu hodnocení bral v úvahu také obtížnost jednotlivých úkolů

Příklad záznamu hodnocení z oboru služeb ukončeného závěrečnou zkouškou:

Hodnotící úkol	Splnil	Splnil s výhradami	Nesplnil
Ústně vysvětlí zásady skladování zboží			
Prakticky předvede senzoričné posouzení kvality dvou zadaných druhů zboží			
Prakticky předvede vážení a měření dvou zadaných druhů zboží			
Prakticky předvede zabalení dvou zadaných druhů zboží			
Prakticky předvede přípravu dvou zadaných druhů zboží k nabídce a prodeji			
Prakticky předvede práci s pokladnou			
Prakticky předvede platbu hotově, platební kartou a dárkovou poukážkou či voucherem			
Prakticky předvede reklamaci zboží při požadavku reklamace ze strany zákazníka			
Prakticky převede inventarizaci zásob dvou druhů zboží			

2

Hodnocení výsledků učení

a podle toho poměr stanovoval (např. ústní vysvětlení technologického postupu by mělo mít menší váhu než praktické předvedení nějaké odborné činnosti, při jejímž výkonu

se uplatňuje právě znalost použitého postupu v souladu se správným technologickým postupem). Možnou podobu záznamu hodnocení (kromě rubrik s identifikačními úda-

ji o jménu stážisty, datu hodnocení, jménu hodnotitele apod.) ukazují následující příklady, v nichž se používají tři stupně hodnocení. Záznam hodnocení je individualizovaný dokument, tj. vystavovaný pro každého stážistu zvlášť. Zahraničnímu hodnotiteli je potřeba texty v záznamu hodnocení poskytnout v jazyce, jemuž rozumí.

Příklad záznamu hodnocení z ekonomického oboru ukončeného maturitní zkouškou:

Hodnoticí úkol	Splnil	Splnil s výhradami	Nesplnil
Ústně vyjmenuje hlavní funkce tří zadaných organizačních útvarů podniku			
Vypracuje záznam o přijetí tří zadaných došlých dopisů			
Roztřídí informace o pěti zadaných platbách podle data a podle bank			
Shrne hodnotové informace o pohybu zásob tří zadaných druhů zboží			
Roztřídí pět zadaných položek nákladů podle zadaného hlediska			
Zkontroluje informace o složkách mzdy tří pracovníků			
Navrhne uspořádání tabulky pro záznam informací o vydaných fakturách			
S využitím softwaru pro účetnictví zaznamená dva účetní případy na zadané analytické účty			
Vytiskne zadaný dokument na hlavičkový papír a pořídí na kopírce jeho barevnou kopii i sken			

Jak je z uvedených příkladů patrné, jednotlivé položky v záznamu hodnocení vycházejí jak z formulací očekávaných výsledků učení, tak ze způsobů ověření a vyznačují se nejvyšším stupněm konkrétnosti. Skutečnosti uvedené v záznamu hodnocení mají být využity v dokumentu Europass – mobilita. Ten může stážista v budoucnu ukázat jako výčet odborných znalostí a dovedností, které si osvojil (např. při jednání o svém budoucím zaměstnání). Pokud se při hodnocení nehodnotí všechny očekávané výsledky učení, je možné upravit formulář osobního záznamu tak, aby obsahoval jen ty výsledky učení, které byly hodnoceny.

Dokument **Europass - mobilita** se používá ve všech zemích EU. V ČR (podobně jako v dalších zemích EU) existuje Národní centrum Europass, které sídlí v Národním ústavu pro vzdělávání. Na adrese www.europass.cz lze získat informace o postupu při vydávání Europassu - mobilita včetně pokynů pro vysílající organizace.

Dokument Europass - mobilita vypracovává společně vysílající a přijímající organizace (proto bývá vypracován v jazyce, jemuž rozumí obě zúčastněné organizace) a vydává jej po ukončení mobility vysílající organizace. Do Europassu - mobilita se zaznamenávají (kromě identifikačních údajů o jeho držiteli a o uskutečněné mobilitě) i výsledky hodnocení, a to vepsáním osvojených znalostí, dovedností a kompetencí nebo odborných činností ze záznamu hodnocení do oddílu 5.a Europassu - mobilita. Obsah záznamů v Europassu - mobilita by měl být v souladu s dříve vypracovanými dokumenty používanými při využívání systému ECVET, tj. s Memorandem o porozumění, Smlouvou o učení a s jednotkou výsledků učení. Příklad vyplněného oddílu 5.a dokumentu Europass - mobilita (z projektu mobility je v ukázce na další straně).

Jak je z ukázky patrné, do Europassu – mobilita se zaznamenávají nejen osvojené znalosti, dovednosti a kompetence stážisty, které jsou uvedeny v záznamu hodnocení, ale kromě toho i další znalosti, dovednosti a kompetence jako jsou například jazykové dovednosti nebo sociální kompetence.

Kromě záznamu do Europassu - mobilita se doporučuje, aby se vysílající organizace při přípravě projektu s přijímající organizací dohodla, že přijímající organizace vypracuje a na závěr stáže každému účastníkovi stáže předá **certifikát potvrzující absolvování uskutečněné stáže**. V něm by měly být uvedeny především tyto údaje:

- jméno stážisty,
- název a adresa organizace, v níž byla stáž uskutečněna,
- data o době a délce stáže,
- obsahové zaměření stáže (název jednotky výsledků učení),
- jméno a podpis zástupce přijímající organizace.

Kromě toho lze do certifikátu uvést další údaje, například logo přijímající organizace, název vysílající organizace, číslo a název projektu atd. Každý účastník stáže si tak ze stáže přiveze i certifikát, kterým se může v budoucnu prokázat i při jednání s potenciálními zaměstnavateli.

SHRNUTÍ:

Pro hodnocení účastníků mobility je třeba, aby ještě před zahájením mobility byly specifikovány očekávané výsledky učení, jakož i způsoby ověřování výsledků učení a kritéria hodnocení. Obojí se při využívání systému ECVET specifikuje v jednotce výsledků učení. Dále se doporučuje, aby vysílající organizace vypracovala pro účely hodnocení stážistů jako přílohu jednotky výsledků učení **záznam hodnocení** a dohodla s přijímající organizací, že hodnocení každého účastníka mobility provede v závěru mobility konkrétně určený zástupce přijímající organizace. Výsledky hodnocení zaznamená hodnotitel z přijímající organizace každému stážistovi do záznamu hodnocení.

Osvojené znalosti, dovednosti a kompetence se zaznamenávají každému stážistovi do jeho Europassu - mobilita. Je vhodné, když přijímající organizace předá na závěr mobility každému stážistovi také vlastní firemní certifikát o jejím absolvování.

5.a DESCRIPTION OF SKILLS AND COMPETENCES ACQUIRED DURING THE EUROPASS MOBILITY EXPERIENCE (No 2014-1-CZ01-KA102-████████)			
Activities/tasks carried out			
(29a) (*)	A job as a floral designer in the first -class florist shop in the German city of Bremen, learning new working environment, gaining working habits and responsibilities and new work techniques. Increasing the level of existing knowledge and skills and expanding their knowledge about a new experience in the field of floral design.		
Job-related skills and competences acquired			
(30a)	Skills and techniques of working with floral and non-floral material, design and creating of interior decorations, bouquets, making pot and stabbed floral decorations, price creation, communication in a foreign language with other employees and customers		
Language skills and competences acquired (if not included under 'Job-related skills and competences')			
(31a)	Development of linguistic competence in the English language, vocabulary, accent development, improving speech fluency, level B2: Extension of special and general vocabulary, improving communication, pronunciation and fluency of speech, communication with colleagues and customers, contract realization.		
Computer skills and competences acquired (if not included under 'Job-related skills and competences')			
(32a)	User knowledge of office software.		
Organisational skills and competences acquired (if not included under 'Job-related skills and competences')			
(33a)	Organisation of work in the shop, efficient material management, with a lot of work done and time		
Social skills and competences acquired (if not included under 'Job-related skills and competences')			
(34a)	Deal with the manager of flower shop, colleagues and customers.		
Other skills and competences acquired			
(35a)	Adaptation to a foreign environment, become independent, the emphasis on responsibility for their work and working efficiency.		
(36a) (*)	Date	Signature of the reference person/mentor	Signature of the holder
	04 10 2014 dd mm yyyy	(37a) (*) ██████████	(38a) (*) ██████████

NB : This table is not valid without the signatures of the mentor and of the holder of the Europass Mobility.
Headings marked with an asterisk are mandatory.

3

Validace výsledků učení

K principům systému ECVET patří zásada, že vysílající a přijímající organizace si navzájem důvěřují. Výrazem této důvěry je také to, že vysílající organizace věří své partnerské přijímající organizaci i ve věci hodnocení stážistů, a proto výsledky jejího hodnocení akceptuje a validuje.

V terminologii odborného vzdělávání se validací výsledků učení rozumí potvrzení kompetentního orgánu, že výsledky učení (znalosti, dovednosti a/nebo kompetence), které si učíci se osoba osvojila formálním, neformálním nebo informálním učním, byly zhodnoceny podle stanovených kritérií a odpovídají požadavkům validačního standardu.³ Českému pojmu validace odpovídá anglický termín “*validation*”.

V případě učení v rámci mobility se za kompetentní orgán, který má účastníkům mobility potvrdit výsledky učení považuje **vysílající organizace**. Závazná forma potvrzení však není stanovena. Aby se proces validace zjednodušil, nepožaduje se, aby vysílající organizace o validaci vystavila samostatný písemný dokument. Považuje se za dostačující, že vysílající organizace každému účastníkovi mobility po vystavení osobního záznamu hodnocení také stvrdí v jeho dokumentu Europass - mobilita podpisem svého statutárního zástupce, že výčet osvojených znalostí, dovedností a kompetencí a jejich hodnocení je správný.

Zároveň se tímto podpisem potvrzují výsledky hodnocení daného stážisty přijímající organizací. Podpis statutárního zástupce vysílající organizace v Europassu - mobilita pak stvrzuje, že vysílající organizace přejímá uvedené výsledky hodnocení a validuje je. Za požadavky validačního standardu zmíněné v definici validace se považují v případě mobility výsledky učení a způsoby ověření těchto výsledků učení a kritéria hodnocení specifikovaná v jednotce výsledků učení.

K validaci výsledků učení účastníků mobility by mělo dojít po ukončení mobility avšak ještě před ukončením projektu. Jde tedy o období, kdy se účastníci mobility již vrátili do své vysílající organizace. Za ukončení validace lze považovat den, kdy účastníci mobility oficiálně obdrželi svůj Europass - mobilita.

SHRNUTÍ:

O validaci není potřeba vypracovat samostatný dokument. Validaci stvrzují svými podpisy zástupci statutárních orgánů vysílající a přijímající organizace v Europassu - mobilita.

³ CEDEFOP: Terminology of European education and training policy: a selection of 130 terms, 2nd edition. Publications Office, Luxembourg 2014. ISBN 978-92-896-1165-7.

4

Uznávání výsledků učení

Sociálním uznáním výsledků učení se v terminologii odborného vzdělávání rozumí přiznání hodnot znalostí, dovedností a kompetencí ekonomickými a sociálními činiteli⁴. Českému pojmu uznávání odpovídá anglický termín "recognition". V případě uznání výsledků učení, které si osvojili účastníci mobility, jsou sociálními činiteli **vysílající organizace**. Na počátku procedury uznávání výsledků učení má vysílající organizace k dispozici validované dokumenty účastníků mobility, tj. záznamy hodnocení a vyplněné a podepsané dokumenty Europass - mobilita.

Přiznání hodnot znalostí, dovedností a kompetencí, které si účastníci mobility osvojili, probíhá ve vysílající organizaci tak, že vysílající organizace **zahrne osvojené znalosti, dovednosti a kompetence** každého účastníka mobility do svých obvykle používaných způsobů hodnocení žáků, tj. **do klasifikace**. Rozhodnutí o tom, do klasifikace kterých předmětů mají být hodnoty osvojených znalostí, dovedností a kompetencí přiznány, závisí na vysílající organizaci. Vodítkem k tomu může být popis výsledků učení v jednotce výsledků učení, kterou žák na mobilitě absolvoval, resp. popis osvojených znalostí a dovedností v záznamu hodnocení a v Europassu - mobilita.

V průběhu mobility žáci vykonávají většinou praktické odborné činnosti na pracovištích podniků a osvojují si při tom především určité **odborné (a také jazykové) dovednosti**. Naproti tomu osvojování znalostí, které při učení probíhá zpravidla ve školních učebnách, není do obsahu mobilit obvykle zařazováno. Proto se uznání znalostí, dovedností, popř. kompetencí zahrnuje většinou do **předmětů, v nichž má osvojování praktických dovedností vysoký podíl**. Žákům, kteří mají ve svém vzdělávacím programu zařazen odborný výcvik, by tak mělo být přiznání hodnot jejich výsledků učení provedeno zařazením do klasifikace odborného výcviku. Kromě toho se ovšem může zahrnout i do klasifikace některých dalších odbor-

⁴ CEDEFOP: Terminology of European education and training policy: a selection of 130 terms, 2nd edition. Publications Office, Luxembourg 2013. ISBN 978-92-896-1165-7.

ných předmětů. Podobně tomu může být u studentů vyšších odborných škol, kteří mají ve svém vzdělávacím programu rozsáhlejší odbornou praxi. U žáků, jejichž vzdělávací program je ukončen maturitní zkouškou, by se přiznání hodnot výsledků učení nabytých v průběhu mobility mohlo projevit uznáním odborné či učební praxe, popř. také zahrnutím do klasifikace těch odborných předmětů, do jejichž obsahu spadají nebo jsou s ním příbuzné výsledky učení specifikované v jednotce výsledků učení. Uznání zlepšených cizojazyčných dovedností lze provést klasifikací z příslušného jazykového předmětu.

Další otázkou vztahující se k uznávání osvojených výsledků učení je otázka, do jaké **míry se mají výsledky učení osvojené na mobilitě v klasifikaci určitého předmětu projevit**. Ani v tomto případě nelze stanovit jednoznačné pravidlo, protože je to ovlivněno nejen délkou skutečné mobility, ale také druhem osvojovaných znalostí a dovedností, jakož i různorodostí obsahu oborů odborného vzdělávání. Jako vodítko lze použít například porovnání času nutného k osvojení uznávané znalosti či dovednosti v průběhu mobility oproti celkovému času pro výuku daného předmětu. Vedle toho by se mělo přihlídnout i k tomu, že osvojování znalostí a dovedností v průběhu mobility je zpravidla více individualizované než při běžné výuce, a proto může být uznáváno v přiměřeně větší míře.

Rozhodování o tom, ve kterých předmětech se výsledky učení osvojené při mobilitě jejím účastníkům uznají a v jaké míře, by mělo probíhat na základě **dohody zúčastněných osob** – učitelů příslušných předmětů a členů týmu, který projekt realizoval. Návrhy mohou vycházet například od autora či autorů jednotek výsledků učení používaných při mobilitě. Plánování konkrétního obsahu a rozsahu jednotek výsledků učení je tak velmi důležité i vzhledem k následnému uznávání ověřených (validovaných) výsledků učení a realizátoři projektů mobility by mu měli věnovat náležitou pozornost. Dobře naplánovaná jednotka výsledků učení a její následné uznání bez dalšího přezkušování účastníků mobility přispívá k naplnění jednoho z principů ECVET, kterým je neprodlužování vzdělávací cesty jednotlivce.

Uznání osvojených znalostí, dovedností a kompetencí

prostřednictvím klasifikace ve vysílající organizaci je de facto jen jednou částí procedury uznávání výsledků učení. Ke druhé části této procedury může dojít po ukončení počátečního odborného vzdělávání účastníků mobility v době, kdy se tito účastníci již jako absolventi určité odborné školy **ucházejí o zaměstnání**. Jestliže při přijímacím řízení do zaměstnání předloží nejen vysvědčení z absolvované školy, ale také dokument Europass - mobilita a certifikát obdrženy na závěr mobility, zaměstnavatel je podle svého uvážení rovněž zpravidla uzná. Vystupuje totiž jako ekonomický činitel zmíněný ve výše uvedené definici uznávání výsledků učení. Na tom nic nemění ani fakt, že zaměstnavatelé při uznávání výsledků učení zpravidla používají jiná hlediska, než školy jako poskytovatelé odborného vzdělávání.

SHRNUTÍ:

Procedura uznávání výsledků učení osvojených stážisty může začít vytvořením skupiny zainteresovaných osob rozhodujících o uznávání. Měli by v ní být učitelé předmětů, v nichž se osvojují znalosti a dovednosti zařazené do příslušné jednotky výsledků učení včetně učitelů odpovědných za odborný výcvik nebo odbornou praxi a také učitelů cizího jazyka používaného na stáži. Tato skupina by měla dospět k rozhodnutí, do klasifikace kterých předmětů budou výsledky učení stážistů zařazeny, a v jaké míře.

DZS

Erasmus+

Vydává: Dům zahraniční spolupráce, 2016

Za obsah sdělení odpovídá výlučně autor. Sdělení nereprezentuje názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jeho obsahem.

Spolufinancováno z programu Evropské unie Erasmus+ a z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.